

TRIBUNA

REVISTĂ POLITICĂ ȘI CULTURALĂ

APARE SUPT ÎNGRIJIREA D-LOR :

D-r Constantin Buceșan, D-r Onisifer Ghibu și Gheorghe Popp

CUPRINSUL :

- „Tribuna” Avram Iancu.
 ” Eroii dela 1848.
 O. Hulea La noi în sat (poezie)
 C. D. Stătescu Ideia de stat moloch.
 Al. Al. Leontescu Libertatea (poezie)
 Tot Vechiul Tribunist Un glas din Siberia.
 Volbură Polană În casă (poezie)
 P. Șelcaru T. Arghezi.
 Const. Asimini În noaptea Învierii (poezie)

CRONICI :

Pilde pentru mulți. — Imprumutul național. — Eroism și credință. — Examenul de capacitate al învățătorilor refugiați. — Sinoadele eparhiale din Transilvania. — Nemții contra imprumutului național. — Cuvinte adevărate. — Proeminența bisericii române în sânul ortodoxiei. — Testamentul mitropolitului Mețianu. — Proiecte de reformă internă în Austria. — Maghiarizarea rutenilor din Ungaria. — Cronici mărunte. — Cronici aparte. — Cărți și reviste primite la Redacție.

REDACȚIA:
 Str. Grațioasă, 13
 BUCUREȘTI

ADMINISTRAȚIA:
 SOC. AN. „RAMURI”
 Strada Liceului No. 5
 CRAIOVA

PREȚUL 20 BANI

14760

S'a pus sub tipar

ECONOMIA COMERCIALA

SAU

CUM SE FACE COMERȚUL

Traducere din nemțește de

TIBERIU ER. CONSTANTINESCU

Un volum de 500 de pagini **LEI 10**

Cuprinde :

Toate ramurile și felurile comerțului; rolul și poziția comerțului mondial; teoriile relative la arta de a cumpăra și vinde; îndrumări la timpul cât trebuie să stea mărfurile în magazie; cât de mari trebuiesc să fie cheltuielile de administrație în comparație cu deverul anual; ce este și cum trebuie mărit deverul; cum se atrage clientela.

Tratează apoi :

Cooperativele, societățile de consum, sindicatele, cartelurile, frusturile; bursele cu jocul lor, comerțul de speculă, efectiv și de report; arbitrajele, devizele cu calculul și comerțul lor.

Insfârșit :

Ce sunt reclamele; ce e concurența leală și neleală, cum apare și cum se combate; ce este conjectura sau posibilitățile de a exploata epocile favorabile și de a înlătura pe cele nefavorabile în comerț.

Necesar pentru negustori, funcționarii de bancă și din comerț, studenții academiei comerciale și elevii școalelor de comerț.

„TRIBUNA“

REVISTĂ POLITICĂ ȘI CULTURALĂ SĂPTĂMĂNALĂ

AVRAM IANCU

Ne apropiem de un nou 3 Mai.

Dintre eroii cari au sfințit cu gândul și cu jurământul lor această zi din primăvara anului 1848, ne apare azi, mai frumoasă și mai mustrătoare ca ori când, umbra lui Avram Iancu.

În adunarea de la 3 Mai, Iancu n-a vorbit; el nu era omul vorbelor. Dar prin mulțimea aceia clăcătore de țărani îmbrăcați în haine de sărbătoare, adunați acolo ca să asculte un sfat și să afirme o credință, Avram Iancu trecea ca un deget arătător. Nu de mult, la o întrunire a tinerilor din Oșorhei, el rostise cuvintele: *libertate sau moarte!*..... Fraza asta lapidară s'a prins dela om la om, și toți câți l-au văzut, au simțit că tânărul acela palid, serios și tăcut, aproape dîrz, care o rostise, nu glumește.

În curând avea să arate el însuși, că nu glumise. În toamna aceluiași an, când cetele de revoluționari unguri cutreeră Ardealul, pârjolind satele și măcelărind pe Românii cari îndrăsniseră să ceară drepturi, alături de alte neamuri, Iancu se afla în fruntea câtorva mii de Moți, gata să moară sub steagul lui. Acolo, pe câmpia Libertății de la Blaj, era locul vorbelor, și Iancu nu se pricepea la atîta. Aci, în munți, trebuiau fapte; și de-abia acum sunase ceasul lui Iancu.

Cum s'a putut strînge acea înfricoșată oaste de țărani, înarmați cu coase și cu topoare, și totuși biruitori până la capăt? Cum a ajuns și cine l-a pus pe tânărul

advocat Iancu în fruntea unei armate care avea să în-
tărească, prin sânge, dreptul nostru la viață?—Nu l-a
pus nimeni. S'a *impus* el, singur, prin hotărârea care
se desfăcea din întreaga lui ființă de a se sacrifica pen-
tru libertatea poporului român. În anumite împrejurări,
acela care înțelege, mai întâi, să împingă iubirea de neam
până la sacrificiu, se ridică, și fără voia lui, deasupra
tuturora. Și la 1848 Avram Iancu era să fie acel om.
Înainte altora, el a înțeles, că dreptatea noastră nu se
mai câștigă prin negocieri și prin memorande, ci prin
fapte. Dar n'a fost numai atât. Mai era acea lumină tai-
nică, aprinsă în adâncul sufletului, acea încredere fana-
tică în sfințenia cauzei, care l-a dus pe Iancu până în
noaptea nebuniei. De aceia l-a iubit și l'a urmat mulți-
mea de țărani simpli și hotărâți, ca și el, să biruiască
ori să moară. Și de-accia i-a fost dat lui să scrie sin-
gurele pagini glorioase din istoria Românilor din Ardeal.

Cuvântările rostite pe câmpia Libertății s'au uitat
curând. Au luminat o clipă pentru toți și pe urmă s'au
tipărit în cărțile de știință pentru cercetători și pentru
alți oameni cu învățătură. Petițiile s'au îngropat prin ar-
hive. Dar vitejia lui Iancu și a Moșilor lui, jertfele aduse
de ei, faptele lor vor rămâne veșnic ca o mândră pildă
pentru toți Români. Faima lor a trecut de la om la om,
din sat în sat, din generație în generație, răscolind con-
științele, încălzindu-ne și îndemnându-ne pe singura cale
pe care putem urma de-aici înainte. Dacă neamul româ-
nesc se apropie azi de realizarea unui ideal, să nu se
uite, că Iancu și cu vitejii lui au aruncat cele dintâi
fulgere care ni l-au arătat în toată măreția lui.

De-accia noi, epigonii, sclavii vorbelor mari și ne-
putincioase în vremuri de fapte, chemând azi, din negura
trecutului, umbra lui sfântă, simțim că ea se coboară
spre noi, muștrătoare....

EROII DELA 1848

Raportul Căpitanului Gratze către Excel. Sa Baronul de Kohlgemuth, guvernator civil și militar al Transilvaniei

Căpitanul Gratze făcea parte din Reg. I de grăniceri cu sediul în Oriat. Izbușind revoluția ungurească dela 1848, căpitanul Gratze a fost împărțit, ca expert militar și ca reprezentant al comandantului armatelor imperiale din Transilvania, pe lângă legiunile de voluntari români cari se formaseră pentru a sprijini armatele imperiale și a apăra populațiunea română de furia revoluționarilor unguri.

În această calitate, căp. Gratze a luat parte la operațiunile cari s'au desfășurat pe malul drept al Murășului în 1848.

Despre aceste operațiuni la sfârșitul revoluției el adresează către guvernatorul Transilvaniei acest raport pe care-l reproducem tradus din volumul: *Die Romanen der Oesterreichischen Monarchie*, apărut la Viena în 1850 și necunoscut publicului cetitor românesc. Iată cum se exprimă un străin despre eroii mișcării noastre naționale.

Excelență,

Pentru a mă putea conforma în totul înaltului vostru ordin din 9 luna fr. No. 3013, am luat informațiuni asupra purtării ulterioare a acelor conducători ai Românilor, cari au stat sub ordinele mele și din această cauză vă rog respectuos să scuzați întârzierea răspunsului meu.

Am avut sub ordinele mele în timpul operațiunilor pe malul drept al Mureșului în Noembrie 1848 pe prefecții Iancu, Buteanu, Axente, Balas¹⁾ și Popovici cu trupele lor.

Pe prefectul Buteanu îl trimiseseam încă dela 8 Nov. *recunoscând spiritul său de întreprindere și energia sa*²⁾ în munții apuseni, pentru a aduna pe locuitorii din țara Someșului, ca cu aceștia să ocupe defileul dela Huedin (Banfi-Hungad), din care cauză el s'a sustras observațiunei mele ulterioare.

Ceilalți prefecți s'au *supus întotdeauna în totul* ordinelor mele și în cazuri de acțiuni independente purtarea lor a fost neîncetată în sensul înaltelor ordine a Excelenței Sale Comandantului Țării, evitând astfel orice violență și jafuri. Ei și-au împlinit cu toții datoria în modul cel mai

1) Probabil Bălășescu.

2) Sublinierile sunt ale originalului.

conștiințios, și prefectul lancu și-a câștigat—după convingerea mea—*merite neperitoare*, pe care mi iau libertatea, a vi le arăta în cele următoare.

Este meritul lui lancu, că milițiile românești s'au adunat în număr atât de mare, în special din munții apuseni, pe câmpia de la Cricău; și numai extraordinara sa influență, activitatea sa și entuziasmul său pentru interesele prea înaltului guvern au putut să înlăture lipsurile înarmării, îmbrăcămintei și a hranei, și să menție totul în ordine.

La 5 Nov. 1848 am luat comanda peste 20.000 de milițieni Români, dintre cari nici unul nu era nearmat, din nenorocire însă numai cu lănci, și comparativ foarte puțini cu puști.

Pentru a putea opera cu aceste mase în mod strategic, împărțirea lor în batalioane, companii etc. era indispensabilă și aceasta trebuia să se efectueze foarte repede în chiar fața inamicului, cari și atacase din Ajudul întărit, avantposturile noastre. Și aici a arătat prefectul lancu acea *activitate și inteligență superioară*, care ne-a permis mie și celorlalți din ofițeri detașați, să efectuăm împărțirea, și s'aranjăm încă dela 6 Nov. avanposturile noastre în poziția dela Teiuș, după preceptele militare.

Prefectul lancu a mai fost la înălțime în ziua de 10 Nov.—când am ocupat orașul Ajud—care mi s'a predat fără condițiuni,—prin purtarea sa ireproșabilă și prin justa recunoaștere dintre dușmanul armat și nearmat. Pe când coloanele, înconjurând orașul erau duse în pozițiunile anterioare, coloana lui lancu avea ordin să defileze prin oraș și să formeze artileria corpului.

Fără ca un om să fi eșit din rânduri, conduse lancu coloana sa prin mijlocul orașului și ocupă împrejurimile astfel că nu numai că nu se produse nici un act de violență, dar se evită și orice jafuri.

Tot astfel a fost activitatea sa la 20 Nov. când am ocupat orașul Turda în numele prea grațiosului nostru împărat; și pentru a demonstra populațiunei supuse numai de frică, că Românii aveau un scop mai înalt, decât setea de jaf, care li se imputa, intrai singur cu cartierul meu general în oraș și lasai să bivuacheze corpul întreg pe mîriștii pe malul drept al Arieșului, fără ca un om să-și permită să calee ordinele, intrând în oraș. Și în acest oraș nu s'a comis nici un fel de jafuri și de violențe pe tot timpul de deslucungat a șederei noastre acolo.

Mărturisese sincer, că dispozițiunile mele nu ar fi avut acele fericite succese; nu ar fi fost posibil să se obție acel acord cu diferitele operațiuni cu o masă nedescipli-

nată atât de mare, dacă lancau, — spiritul care înviora pe toți, omul de-o popularitate fără margini, însuflețit de nobilul gând să câștige printr'o credință plină de sacrificii către prea înaltul ban națiunii sale o situație politică — nu m'ar fi ajutat și nu ar fi supravegheat punctual executarea ordinelor mele, cu mai meticuloasă îngrijire și cu jertfe de sine până în cele mai mici detalii.

În timpul întregii expediții am împărșit cu lancau în diferitele bivouacuri lagărul meu și am avut astfel multiple ocazii să studiez caracterul său; el urăște orice separatism; el nu are decât două gânduri: *Mentținerea Monarhiei și egala îndreptățire a națiunii sale*; sunt prin urmare moralmente convins, că cu știința sa și în urma dispozițiilor sale nu a suferit nimeni vre-o nedreptate.

Îndrăsnesc deci să rog pe Excel. Voastră, să binevoiți a acorda fostului prefect lancau pentru activitatea sa plină de jertfă în interesul cauzei celei bune, pentru vitejia sa de atâtea ori arătată și pentru atitudinea sa cinstită, fără greșală și în toate ocaziunile atât de umană, o distincțiune publică.

GRATZE m. p.
Căpitan.

Orlat, 10 Ianuarie 1850.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LA NOI ÎN SĂT

Trăiau îndușmăniți din veac
Norocul și amarul.
Unul avea un singur lan,
Ceiait întreg hotarul.

Norocul într'o zi s'a dus
Sub steag în țări streine
Și-i mult de-atunci, e mult de când
S'a dus și nu mai vine.

O nu-'ntrebați unde s'a dus
Norocu-'nstrăinatul
Că ne-a rămas Amaru-'n sat
Și ne-a robît tot satul.

O. Hufea

(Din „Gazeta Transilvaniei”)

IDEIA DE STAT—MOLOCH

S'au pus cauzele acestui război în motive de ordin economic, capitalist, greșeli diplomatice cu caracter mai imediat, exces de militarism și câte altele.

Nici învinuirea că el ar fi provocat numai de anumiți oameni sau chiar de o clasă de oameni nu poate subsista, căci de doi ani de zile dacă nu unele nesuccese, dar însăși zădărnicia victoriilor ar fi deșteptat în Germania cuvenita reacțiune. Cauzele trebuie să fie cu mult mai adânci, de vreme ce o întreagă națiune, puternică, bogată, cultă provoacă și duce războiul cu cea mai perfectă convingere și unire.

Este izbitoare însă următoarea constatare.

Cum este cu puțință ca Germania, care în războaiele cu Napoleon—usurupatorul națiunilor—sta în fruntea puterilor Europei, să fie astăzi în contrazicere flagrantă cu principiul naționalităților?

Cred că o greșită noțiune de Stat poate fi pricina.

Nesocotirea dreptului națiunilor a ridicat odinioară întreaga Europă contra lui Napoleon, după cum astăzi aceeași Europă stă în contra Germaniei. Cel care păcătuiește de data aceasta însă este tocmai națiunea cea mai destoinică în apărarea drepturilor sale odinioară, și care în vreme de mai bine de un secol, adânc pătrunsă de ideia de naționalitate—intruchipată în stat—a lucrat cu pricepere și statornicie a aduce statul german la splendoarea ne mai cunoscută a celei mai chibzuite roștiri ca stat, ca orânduiri sociale și cultură materialistă. La baza acestei reușite stă o sănătoasă idee morală: individul este subordonat colectivității.

Dela cel mai din urmă până la Kaiser se socotesc cu toții umilii servitori ai Statului căruia i-aparțin nediscutat averea, fericirea și viața individului.

Dela această supremație a Statului, pe care prin comparație îl vedeau adus într'o situație strălucită, s'a trecut—prin exces—la ideea de supremație a statului German asupra națiunilor.

Era ușor atunci ca mentalitatea ideii de Stat să se deformeze în aceia a unui Stat egoist și trufaș, care să poată pricinui o atare aberație ca războiul actual. Era ușor ca Statul, pentru Germani, să devină asemenea unui zeu Moloch căruia să i se jertfească în hecatombe cei mai buni fii ai națiunii: luptele dela Verdun ne dovedesc cu prisosință.

Din dorința de a isbândi cu orice preț, se explică cum un Stat, care aplică principiile morale între indivizii săi, calcă cu atâta ușurință tratate și drepturi stabilite cu atâta greutate între națiuni și aplică—trecând peste multe principii de umanitate—regule de război extrem de aspre. Astfel se explică patronarea unor proceduri de puțin scrupul, ca, propaganda, cu atât mai vinovată cu cât țara în care se face este mai nevoiașe; sau inconsecvența trecere de la o mândrie fără margini, la o lipsă de sensibilitate, cum cititorul va clasa ca un slab reflex, dar totuși tipic—incidentul Filipescu—von dem Busche.

De la o sănătoasă idee de Stat, Germania evident evoluează către un Stat Moloch pentru sine, moloch material și moral pentru celelalte națiuni. Acesta-i dosul medaliei. Semne de revenire la realitate sunt prea puține, cum constată D. Iorga¹⁾. Numai o înfrângere poate fi mai eficace.

Astfel de idei excesive de Stat cu greu ar fi prins de cealaltă parte. Anglia este prea mare și cetățenii săi, cetățenii unei bune părți din glob cu greu ar putea fi capabili de idei prea particulare. Franța cu un individualism manifestat adesea urât chiar în treburile Statului, păstrează individului drepturile sale la fericire și la viață și nu putea forma un mediu în care să încolțească ideea supra Statului; în atare popor principiile umanitare n'au slăbit un moment, iar puterea de jertfă s'a arătat la timp oportun cu toată amploarea pe care o cerea forța necontestată a atacatorului.

Dacă ideea sănătoasă de Stat a învederat strălucirea la care poate ajunge o națiune în aplicarea chibzuită a lui, excesul acestei idei nu este mai puțin învederat cât de periculos poate fi.

Este frumos ca individul să se subordoneze colectivității—națiunea:—dar iarăși drepturile unei națiuni trebuie încadrate în anumite legi umanitare: peste națiuni și indivizi, trebuie să domnească anume legi ale întregii omeniri.

România, conștientă de aceste încălcări de ordin umanitar ale națiunii ce năzuește la supremație, aspiră la înfăptuirea idealului său național, cu puterea drepturilor sale și cu prețul adaosului la crâncenul măcel. Fapta sa va fi justificată și necesară.

C. D. Stătescu
Docent universitar.

¹⁾ „Universul“ și „N. Românesc“: „Semne“....

LIBERTATEA

Născută ești în largul pustielor Siberit
Pe 'ntinsurile albe și fără de sfârșit,
În suflete ucise de multele mizerii,
Și chinuite, poate, de-un gând mai strălucit...

Aici, pe 'ntinsuri albe, sub scânteeeri de lună,
În noaptea legănată de-un aurit mister,
Pe tine, Frumuseță a lumii, te 'neunună
Un suflet fără țară și fără liber cer.

Aici, în nopți cumplite cu vijore păgâne,
Când fiare 'nfometate s'aud urlând în zări.
Te chiamă-atâtea inimi în caldă rugăciune
Ș'atâtea guri în spasmul sublimelor cântări...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Te chiamă toți, Zeiță divină-a Libertății,
S'aduei a Ța lumină pe sufletele lor
Robite și lipsite de cumpăna Dreptății
Ce n'o mai știe, astăzi, umilul cerșetor.

Te chiamă toți, Zeiță, Tu, floare a Durerii,
Stea albă în vesmântul de purpură și flori,
Ce ești născută'n largul pustielor Siberii,
In suflete trudite, cu tainice comori...

Și vino,—îmbrăcată în haine orbitoare,
Divină ea și floarea plăpândă-a unui erin,
Si adă'n inimi selave dorita sărbătoare
Și'neacă'n strălucire al lor adânc suspin...

UN GLAS DIN SIBERIA

Cetitorii noștri își vor mai aminti de scrisorile din Siberia ale prietenului nostru... *Pompiliu*, care e un *vechiu Tribunist*. Dela acelaș scump prieten, ofițer în armata austro-ungară și actualmente prizonier la Ruși, primim acum o altă scrisoare, în care ni se lămurește și mai bine starea sufletească a prizonierilor români din Siberia. Credem că ea poate fi de un palpitant interes pentru publicul cetitor, și de-aceia o lăsăm să urmeze, în întregime:

Büsk 7 Martie 1916.

Dragă prietene,

Citesc în *Universul* (Dela 3 Martie, — aici trăim cu o lună înapoia Europii) într'un articol rezumat din „Tribuna“: «Putem conta cu siguranță pe bunăvoința prizonierilor români din Rusia, de-a intra, în caz de mobilizare, în armata română?» Și citesc și o descriere a stării lor sufletești chinuite și aproape de desperare. Pentru a nu lăsa loc la echivocuri, cred că exprim gândul înturor bunilor români din prinsoare, fie ofițeri, fie soldați, în șirurile următoare:

Când am plecat la războiu—cei mai mulți eram prinși în prima fază a lui—nu puteam ști ce curs va lua războiul. Odată pe câmpul de luptă, ne-a fost imposibil să ne orientăm asupra celor ce se petreceau în lumea mare; eram avizați la știrile tendențioase ale gazetelor ungurești și la ordinele de zi, de cele mai multe ori false. În special, despre ținuta României am fost în mod conștient ținuți în rătăcire. S'au dat ordine de zi formale (de ex, ordinul către reg. 50) că România luptă alături de noi, la aripa dreaptă; că România înaintează peste Basarabia spre Odesa etc... De altfel toți aveam cunoștință de convenția militară și de legătura politică cu Austria, și nu speram că România va păși contra aliatai ei de mai înainte. Credeam războiul aproape terminat cu căderea Varșoviei și a Parisului, minciuni cari ni se spuneau prin aceleași ordine de zi.

Nu puteam crede însă, cu toate acestea, nici în intrarea României alături de Austria. Nu aveam deci speranța liberării noastre definitive. Cu toate acestea ne-am făcut datoria de soldați și de Români, dar fără nici-o însuflețire, vă asigur. Motivele au fost două: să dovedim unguirilor, că cu toate asupririle și nedreptățile, ne știm face datoria și nu măsurăm cu cotul jertfa și răsplata, și astfel să ne rescumpărăm cu sânge dreptul de a pretinde după războiu dreptate și drepturi naționale. Laudele și promisiunile de fariseu, mi-se pare le-am și căpătat. Am crezut, apoi, că e în contra principiului veșnic moral, care susține lumea și națiunile, că e nevrednic de viață acel

individ și popor care se dă înapoi dela jertfa vieții, fără un motiv puternic. Deci soldatul român nu putea fugi din luptă, numai din frica de moarte, fără imboldul altui ideal mai înalt. Putința înfăptuirii idealului nostru pe atunci n-o aveam. De-aceia s'a purtat și se poartă așa de bine soldatul român. E dureroasă pierderea, dar ne dă chezașia unei sănătăți morale, care ne va susține viața în viitor.

Am ajuns mulți în prisoare; cred că sântem vre-o 50.000! Viața în captivitate, mai ales pentru ofițerime, e suportabilă. Dacă a trăi înseamnă a dormi, a mânca și a nu face nimic, apoi ne-am putea numi fericiți în această țară a belșugului. Dar pe un intelectual îl omoară inacțiunea; și pe toți ne chinuie gândul familiei prăpădite, ciuntite în războiu, supte în mizeria de-acasă. Ne chinuie gândul că nedreptatea ungurească ne va mai răpi și ce-a mai rămas. Dar mai mult ne chinuie gândul, că toată jertfa noastră a fost degeaba; că România nu se va ridica până la înălțimea acestor vremuri. Știm astăzi și aici, că existența și a României și a noastră ca popor e fatal legată de prăbușirea Austro-Ungariei. Dar primim atâtea vești contradictorii. Dați-ne siguranța și suportăm cu bucurie cât de multă vreme exilul, dacă e de lipsă; vom fi voioși și aici, dacă voi acolo vă mișcați. Nu desperăm — une ori — pentru noi, ci pentru voi și pentru toată românimea. Aceasta ne scoate peri albi. Dați-ne siguranța, atât vă cerem.

Nu aveți teamă, că noi cei de-aci vom sta cu mâinile încruciate. Dacă soldatul român și-a făcut datoria de dragul datoriei, cum și-o va face-o când va fi condus de un ideal, când va avea în față nu un popor cu care n'a avut de împărțit nimic, ci un neam dușman, contra căruia toată firea și toată convingerea lui îl mână cu o putere irezistibilă!

Pentru noi „bunăvoința“ ce ni se cere de-a intra în armata română e aproape o insultă. Nu bunăvoință, ci datorie și însuflețită bucurie avem să fim în șirurile armatei române. Ce ne e teamă, e să nu sosim prea târziu, la spartul târgului.

V-am arătat starea noastră de spirit și urmările îndoelii ce-am avut și în parte o mai avem. Cu toate acestea, drumul ce avem de urmat se deschide drept înaintea noastră. Noi nu vom șovăi să ne facem datoria întregă, numai să știți voi să ne chemați la această datorie.

Dar încă odată: dați-ne siguranța, nu întârziați. Până atunci, dați-ne hrana sufletească, trimiteți-ne cărți și ziare. Nu ne puneți în înfricoșata eventualitate: Să fim osândiți să ne întoarcem „acasă“ în aceiași stare în care am plecat....

Chemați-ne la fapte, și fiți siguri că vom veni cu toții!

Tot vechiul tribunist.

TUDOR ARGHEZI

— UN PROFIL —

A apărut la lumină prin «*Viața Socială*» de N. D. Cocea, extaziat de „genialitatea” poetică intrupată în fostul diacon belu Mitropolie.—De atunci de prin 1910, faima lui T. Arghezi a crescut, dar nu faima poetului (poetul exista numai pentru priceperea estetică a d-lui N. D. Cocea) ci faima unui polemist agresiv, nemândurat și gata a spune adevărul cu brutalitatea unei necesități. Numele lui T. Arghezi începu să semene teamă, scrisul lui devenind o amenințare.

Colecția „*Faciei*” a acumulat toată îndrăzneala, toată puterea de a spune, cu o lipsă de rușine, cu o lipsă de răspundere, tot ceiace poți pune cu îndrăzneală în locul talentului: *inconștiența*.

În fiecare articol, în fiecare rând iscălit de Arghezi se vedește frământarea neputincioasă ce ține locul vibrații interioare a celui ce simte grozăvia unui adevăr ce trebuie spus, te isbește nepăsarea cu care întrebunțează cel mai nemernic vocabular, pentru a simula energia unei revolte pornite din convingere. Și inconștiența de o brutală vulgaritate a lui T. Arghezi a stropit zi de zi lucruri ce în atmosfera vremurilor noastre, impuneau, dacă nu iubirea sfielnică, cel puțin tăcerea respectuoasă.

Și la baza tuturor articolelor lui T. Arghezi nu stă o convingere, ce capătă adesea înfățișarea violentă a unui pamflet, nu stă convingerea ce dă o particulară căldură frazei, și o simpatică revoltă articolului.

Convingerea e centrul de gravitate al întregii vieți sufletești a unui om. Spre ea tind toate puterile de viață ale unui individ: ea, *convingerea*, stă la baza tuturor marilor sfârșiri încununată de o înfrângere eroică sau o biruință înspănată de cununa celui mai înălțător sacrificiu. *Convingerea* dă *unitatea morală* vieții unui om, iar fiecare mișcare stă sub impulsivitatea aceleiași fecunde convingeri.

Dar care a fost convingerea lui T. Arghezi?

Convingerea că reprezintă o forță, ca și când inconștiența de o brutală vulgaritate a derbedeului, poate fi o forță. În scrisul lui nu stă deslănțuirea unei forțe *imorale chiar*, ci neputința ce înlocuiește vigoarea talentului prin energia simulată a unui vocabular ce ar face să roșească și pe cele mai odioase proxenete.

D. Tomescu l-a asemănat pe Arghezi cu Bazarof. A fost o

greșeală. Bazarof e crescut la școala nihilismului moral al lui. Taine, Renan. Imbuibat de pozitivismul strâmt și hrănit cu materialismul brutal, acest nihilism reprezintă sfârșitul unei credințe ce a servit ca reazăm moral atâtor generații și începuturile unei credințe noi, credința în religia nouă: *știința*.

Noua credință, știința, nu putea să umple golul din sufletul „*nouei generații*”, ci să mărească acest gol accentuând prăpastia dintre trecut (părinții) și prezent (copiii). În sufletul lui Bazarof, trecutul nu avea în prezent o continuare și o înfățișare nouă. Bazarof are înfățișarea simpatice, a unei *fatalități morale*. *T. Arghezi*? „Un șarlatan al condeiului și nimic mai mult.—Convingerea lui în izbânda Germaniei?”

Intrebați câți cititori are ziarul *Libertatea* și întrebați-vă cu ce bani scoate ziarul *T. Arghezi*.

Atunci veți afla misterul neașteptatei convingeri ce vrea să dea scrisului, energie, tărie, iar lui *T. Arghezi* unitate morală.

Nu totdeauna în drum spre *Damasc* se face minunea unei subite revelații.

P. Șeicaru.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IN CASĂ

*In mijlocul nopții piere luna
Pe muchea stâncelor cărunte;
Dar eu n'adorm—ca totdeauna:
Mă arde-un foc de peste munte.*

*S'a stâns de mult în sobă jarul
Și 'nmormântarea lui mă doare:
Cum stau, îmi pare că Maghiarul
M'a pus în lanțuri la 'nchisoare.*

Volbură Poiană

IN NOAPTEA INVIERII¹⁾

În întuneric candela veghiază
Și-a mănăstirii bolți îndoliate,
De ochiul ei cel mic și-ascund podoaba;
Tăcere-adâncă pași sfioși și murmur
De credincioși cu frunțile plecate.

În strana veche dascălul citește,
Și barba lui cu fire resfirate,
Acopere ciaslovul cel cirilic
Și pare-un smoc de flori de crin întinse
Pe filele cu slove picurate.

Dar în curând un suflu de lumină
A năvălit pe ușa din altar;
„Hristos a înviat” și toți și-adapă
Făclile — lumină din lumină —
S'a zguduit a crucilor calvar.

„Hristos a înviat!” Tiranii lumii
Și-au prăbușit fanaticul Ideal,
Și cei robiți s'au deslegat din fiare;
De s'ar deschide Cerurile-odată
Și'n noaptea oropsitului Ardeal...

Const. Asimini

¹⁾ Din volumul „Cântecle martirilor”, care va apare în curând.

IMPRUMUTUL NAȚIONAL

5 % din 1916

PROSPECT

In virtutea legii din 6 Aprilie 1916, Guvernul Român emite Rentă Amortibilă 5 % din 1916.

Până la 1 Aprilie 1923 nu se poate face nici sporirea tragerilor, nici denunțarea împrumutului.

Acest împrumut are de scop îndestutarea nevoilor Statului create de împrejurările excepționale prin care trece țara.

In textul titlurilor noului împrumut, se vor reproduce următoarele condițiuni:

Împrumutul va fi emis în titluri la purtător de 100, 500, 1000, 5000, 10.000, și 20.000 lei.

Titlurile provizorii și definitive vor purta în facsimile semnăturile Ministrului de Finanțe, a Directorului datoriei publice, a Casierului Central și o semnătură manuscrisă de Control.

Acest împrumut va fi scutit pentru todeauna de orice impozit prezente și viitor.

Titlurile vor fi primite pentru valoarea lor nominală ca garanție la toate Casele Statului. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași Case drept numerar. Ele vor putea fi puse în gaj (lombardate) la Banca Națională a României și la Cassa de Depuneri.

Titlurile acestui împrumut vor purta o dobândă de 5 la sută pe an la capitalul nominal.

In acest scop titlurile sânt însoțite de 80 cupoane de dobânzi semestriale, necesare până la completa stingere a împrumutului.

Amortizarea acestui împrumut se va face pe valoarea nominală în curs de 40 de ani, conform tablei anexate la textul titlurilor, prin trageri la sorți semestriale, cari vor avea loc la 1 August și 1 Februarie al fiecărui an, cu începere dela 1 Februarie 1917, dată fixată pentru prima tragere.

Guvernul se obligă a nu spori tragerile și a nu denunța acest împrumut în termen de 7 ani scototiți dela 1 Aprilie 1916.

Titlurile eșite la sorți vor fi plătite cu începere dela 1 Aprilie și 1 Octombrie, ce urmează fiecărei trageri, în schimbul titlurilor împreună cu toate cupoanele având scadența după termenul rambursării.

Valoarea cupoanelor ce vor lipsi, se va deduce din capitalul de restituit.

Numerile titlurilor eșite la sorți la fiecare tragere împreună cu o specificare a celor din tragerile precedente, cari nu s'au prezentat la plată, se vor publica în „Monitorul Oficial“. Tot în „Monitorul Oficial“ se va face de către Ministerul de Finanțe orice înștiințare relativă la circulaținea titlurilor.

Cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani, iar titlurile eșite la sorți, după trecere de 30 ani, dela data scadenței lor.

In locul titlurilor pierdute, distruse sau furate, se vor libera proprietarilor altele, cari se vor legitima în conformitate cu dispozițiunile legii din 18 (30) Ianuarie 1883. — Cunoștință de dispoziținea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Subscriptionile pentru acest împrumut vor fi ireductibile.

Ministerul de Finanțe, E. Costinescu

București, 6 Aprilie 1916.

Condițiuni de Subscriere

In baza prospectului de mai sus subscrierea la Împrumutul Național 5 la sută din 1916, va începe în ziua de Joi 21 Aprilie 4 Mai 1916 și va continua până la 5 | 18 Mai inclusiv

Subscrierea se va face:

IN BUCUREȘTI:

1. La Ministerul de Finanțe, la Cassa de Depuneri și Consențațiuni și la toate Casele publice;

2. La Banca Națională a României;
3. „ Bank of Roumania Ltd.;
4. „ Banca Marmorosch Blank & Co.;
5. „ Banca Românească;
6. „ Banca Agricolă;
7. „ Banca Generală Română;
8. „ Banca de Credit Român;
9. „ Banca Comercială Română;
10. „ Banca de Scut din București;
11. „ Banca Ilfov;
12. „ L. Berkowitz.

Subscrierile se vor mai putea face și la alte Case de Bancă, cari se vor indica prin publicațiuni speciale.

IN PROVINȚIE:

1. La Sucursalele și Agențiile Băncii Naționale;
 2. La Administrațiile Financiare;
 3. „ Sucursalele Băncilor mai sus arătate;
 4. „ Banca Comerțului din Craiova și Sucursalele sale;
 5. „ Băncile Populare;
 6. „ Orice alte Case de Bancă, cari se vor indica prin publicațiuni speciale.
1. Prețul de emisiune este fixat la 84 lei sută de lei capital de capital nominal, la care se vor adăogi dobânzile de 5 la sută dela 1 Aprilie 1916 până la achitarea fiecărui vărsământ. Acei cari vor achita la data subscrierii întreaga sumă subscrisă, nu vor mai avea de plătit nici o dobândă pe timpul dela 1 Aprilie 1916 până la achitare.
2. Guvernul are dreptul să închidă subscrierea oricând va voi, înainte de termenul fixat.
3. Sumele subscrise se vor achite în patru rate și anume:
20 lei la sută, de lei nominal, la subscriere	1 Iulie 1916
20 „ „ „ „ „ „ „ „	1 August 1916.
24 „ „ „ „ „ „ „ „	15 Septembrie 1916,
- Se admite achitarea sumei întregi sau a mai multor rate deodată.
4. Subscriitorului i se va libera o chitanță constatând subscrierea și efectuarea vărsământului.
5. Vărsământul al doilea se va face tot la locul unde s'a făcut subscrierea vărsământului întâi.
- În schimbul acestui al doilea vărsământ și al chitanței de mai sus, se va remite subscriitorului un titlu provizoriu de valoarea nominală subscrisă și constatând efectuarea a două vărsăminte.
6. Vărsământul al III-lea și al IV-lea se va face la Ministerul de Finanțe, la Banca Națională în Centrală și la toate sucursalele și agențiile sale — la Administrațiile Financiare și la orice case ale Statului cari se vor anunța din vreme prin publicațiuni în „Monitorul Oficial“, și în alte ziare.
7. În caz când subscriitorul nu va fi efectuat la timp vărsămintele sale, Ministerul de Finanțe este în dreptul său să vândă imediat, în condițiunile ce va crede de cuviință, în comptul subscriitorului, fără somațiune, punere în întârziere și fără nici o formalitate judecătorească, titlurile atribuite spre a se acoperi de toate pagubele provenite din neefectuarea la timp a vărsămintelor fixate prin aceste publicări, sau să ceară o dobândă de întârziere de 7%.
8. Subscrierile se vor face pe formulare, ce se vor pune gratuit la dispozițiunea subscriitorilor.

Subscripțiunile pentru acest împrumut vor fi ireductibile.

Ministrul de Finanțe, E. Costinescu.

București, 6 Aprilie 1916.

CRONICA

Politice și Culturale.

Pilde pentru mulți. — În fruntea listei de subscriere la împrumutul național se află M. Sa Regele cu suma de un milion două sute mii lei.

D. Ion D. Mihail din Craiova a scris un milion.

D. N. Hrisoveloni, proprietarul cunoscutei case de bancă, a scris, *personal*, la împrumutul național, suma de zece milioane lei.

Faptele aceste se ridică deasupra oricărui elogiu.

Împrumutul național. — Interesul cetățenilor pentru împrumutul național s'a dovedit într'un mod mai mult decât îmbucurător. În cele dintâi 5 zile subscrierile au atins cifra de 300 milioane. Numai în București s-au scris 160 milioane; în Craiova 16 milioane; în Iași 10 milioane; în Braila 8 milioane; în Ploiești 8 milioane; în Galați 7 milioane; în Constanța 5 milioane.

Aceste rezultate constituie o puternică dovadă despre patriotismul și despre dorința vie a poporului român de a se emancipa de supt tutela finanțelor străine, de a trăi și de a se conduce prin propriile sale mijloace. Succesul primelor zile de subscriere la împrumutul național ne dă, în acelaș timp, dreptul să așteptăm cu încredere evenimentele de mâine. Fie că la încheierea subscrierilor să ne putem mândri și mai mult cu spiritul de jertfă și cu patriotismul adevărat de cari locuitorii acestei scumpe țări românești vor fi dat o deplină dovadă!

Eroism și credință e titlul unui volum care ne reține toată atențiunea. Autorul, d. Iordache Mihăilescu, cuprinde aici o serie de povestiri din războiul de azi al Francezilor, spicuite și traduse, într'o frumoasă limbă românească, din diferite publicațiuni franceze. Sunt scene descrise cu o simplitate clasică în care se oglindește întreg sufletul bun, viteaz, luminos, plin de iubire pentru țară și de milă pentru deaproapele, toată comoara de frumuseță nebănuită a sufletului francez din zilele noastre. Istorioare adevărate din războiul actual cari te pătrund și te înduioșează până la lacrimi. În prefață, d. Mihăilescu ne spune, că prin aceste povestiri a voit „să dea prilej celor ce n-au încetat a iubi Franța în clipele de aspră încercare prin care trece, să se întăriască în iubirea lor, încredințându-se odată mai mult că soldatul francez stă cu mâna pe spadă și cu privirile la cruce și astfel luptă *frumos*, pentru-că luptă *cinstit*“. Credem că volumul d-lui Mihăilescu justifică pe deplin această dorință, și de-aceia îl recomandăm cu o deosebită căldură în atențiunea publicului nostru cititor.

Examenul de capacitate al învățătorilor refugiați. — În zilele de 18-22 Aprilie s'a ținut la școala normală „Vasile Lupu” din Iași examenul de capacitate al învățătorilor refugiați din Transilvania și din Bucovina. S'au prezentat cu totul 42 de învățători, dintre cari 12 din Transilvania și 30 din Bucovina. Dintre candidați 39 de inși au depus examenul cu succes, iar 3 au fost amânați până la alt termen.

Comisiunea examinatoare a fost compusă din d-nii: S. Haliță, I. Mitru, G. Ghibănescu, G. Manoliu, N. Popea și O. Ghibu.

Sinoadele eparhiale din Transilvania. — În săptămâna după Duminica Tomii s'au ținut la Sibiu, la Arad și la Caransebeș sinoadele eparhiale anuale. Cel dela Sibiu a fost condus de arhimandritul Ilar'ion Pușcariu, și s'a ocupat de o serie întreagă de probleme interne importante. Printre altele s'a ocupat de chestiunea Orfelinatului, pentru care s'au adunat până la acea dată 523.000 coroane și în privința căruia s'a hotărât ca de-ocamdată să se închirieze sau să se cumpere o casă potrivită, în care să fie adăpostiți la 1 Sept. a. c. 50 de orfani. Colecta continuă. S'au votat și niște statute provizorii, până la sesiunea din 1917.

În ce privește școala, s'a constatat că aceasta a stagnat grozav în cursul războiului de oarece peste 60% din învățători au fost chemați pe câmpul de luptă. S'a constatat, în legătură cu aceasta, tot mai ardentă nevoie a unei școli normale de fete, care se va înființa în Sibiu. Apoi s'a hotărât ca să se interzică din nou la guvern pentru abrogarea legii scolare a lui Apponyi ș. a.

În sinodul dela Arad, după cum aflăm din foile ungurești—căci din cele românești pasagiile de această natură au fost eliminate de cenzură—s'a protestat în contra ingerințelor guvernului în chestia alegerilor de deputați sinodali și congresuali. Poate că în vremuri grozave ca cele de acum nici nu se poate mai mult.

În tot cazul, nici odată sinoadele nu și-au ținut ședințele într'o atmosferă atât de apăsătoare ca cea din anul acesta...

Nemții contra împrumutului național. — Hotărârea guvernului român de a face un împrumut național a umplut pe nemți de teama că vor pierde hegemonia economică pe care au exercitat-o în țara românească. Dacă împrumutul reușește, își ziceau ei, se rupe lanțul de vasalitate financiară care lega regatul dunărean de imperiul german. România independentă financiarmente își recapătă și neatârarea hotărârilor și acțiunilor politice și poate să ia o atitudine vrămașe Puterilor centrale. De aceia pe ascuns nemții au făcut totul spre a împiedeca succesul împrumutului.

Între altele ei au trimis în țară rentă română în valoare de 150 de milioane de lei, oferind-o pe prețuri coborâte. Cu toate acestea împrumutul național a avut un succes cum nu se așteptaseră abili Machiaveli dela Berlin. Pentru noi manopera nemțească e un prilej mai mult de a constata puterea financiară a țării și „prietenia” dezinteresată a Germaniei.

Cuvinte adevărate.—„In perioada modernă noi am fost incapabili de orice organizațiune și de orice așezământ cumințe în tot organismul nostru material și moral”. (*Generalul Crăiniceanu*, în „Universul” dela 19 Aprilie a. c.).

„In orice operă omenească sunt două epoci: epoca de creațiune sau de entuziasm, și epoca de organizare, adică de muncă stăruitoare și plină de greutate. Dacă la noi epoca întâia e totdeauna strălucită—fiindcă prin temperamentul nostru latin ne înflăcăram repede pentru orice idee frumoasă și pentru orice inițiativă,—nu tot astfel merg lucrurile în epoca a doua. Descurajarea vine tot atât de repede pe cât de ușor s'a aprins entuziasmul la început”. D-l ministru *I. G. Duca*, în cuvântarea dela congresul instructorilor cercetași. (Universul 24 April. a. c.).

„*Proeminența bisericii române în sânul ortodoxiei*”. Rar ni s'a dat să cetim ceva mai fals, mai nesincer și mai neadevărat decât conferința cu titlul de mai sus, a actualului decan al Facultății de teologie din București, d. Dr. Dragomir Demetrescu (București 1915). Iată ce scrie adecă d. decan: „Dintre toate bisericile creștine este una care le întrece pe toate în zelul de a conserva vechiul patriotism bisericesc, moștenit din timpurile glorioase ale bisericii, este una care se prezintă între ele cu o aureolă și proeminență de clasicism ortodox. Iar această biserică spre a noastră cinste și laudă, este sfânta noastră biserică creștină ortodoxă română. Biserica română a știut să impace toate cerințele timpului, cu spiritul cel adevărat al vechilor legiuiri și așezări canonice bisericești. Da, ea a știut să impace toate, și să rămână până în ziua de astăzi aceeași păstrându-le cu sfințenie și aplicându-le întocmai în organizația ei, în viața bisericească, în conducere, în păstorie și în administrațiune.

Ea singură a rămas mai mult de cât toate, în spiritul și litera vechilor legiuiri din timpurile glorioase ale ecumenicității bisericii lui Christos. Da, între bisericile ortodoxe, biserica română a fost și este cea mai zeloasă în conservarea creștinismului. Ea singură, mai mult de cât ori care alta, l-a conservat așa cum era în primele veacuri. Intre acestea ea le covârșește pe toate... D-zeu a binevoit în a sa iconomie dumnezeiască, să favorizeze în mod excepțional Biserica neamului românesc. Și astfel, cei ce i-au condus destinele, au putut să răușească, ca, în ea, mai mult de cât în ori care alta, să se păstreze în modul ei de conducere și păstorie, și în executarea vieții pioase, în cult mai ales și în toate vechea organizație și stare a bisericii lui Isus Christos... Ea mai mult de cât toate a păstrat cu frică și cutremur patrimoniul sfânt al întrupării credinței în adevăratul tip și formă de închinare și a păstrat păstoria prin sacerdoțiul canonic povățuitor, care a îngrijit în toată vremea și îngrijește ca săvârșirea sfințelor slujbe să se facă întocmai, după rigoarea vechilor tipicuri din timpul ecumenicității bisericii lui Christos” etc.

Credeam că astfel de fraze goale, lipsite de orice conținut și sinceritate n'ar fi cu putință să iasă din condeiul unui profesor universitar.

Testamentul mitropolitului Meşianu.—După cum cetim în „Gazeta Transilvaniei“, mitropolitul Meşianu, şi-a lăsat prin testament, întregă averea sa de un sfert de milion, pentru înfiinţarea unei mănăstiri de maice în Transilvania.

Un zguduitoar moment. Citim în „Gazeta Transilvaniei“: Prin gentileja unei familii române braşovene, ni s'a îngăduiut să reproducem un pasaj mişcător din o scrisoare particulară a unei membre a familiei, soţie de director de bancă la Berlin. Iată ce scrie celor de acasă, dama berlineză:

„Ieri am auzit ceva îngrozitor, cât mi-a îngheţat sufletul. În tramvaiul electric şedea o damă bătrână cu bărbatul ei. Femeia număra pe degete până la şase, repetând acelaş joc necontenit. Publicul începu să rădă. Atunci bărbatul se ridică şi într'un ton de cea mai jalnică durere zise: „Vă rog, nu râdeţi; suntem părinţii celor 6 fii ai noştrii, cari toţi ni-au căzut pe câmpul de luptă, iar acum eu conduc pe soţia mea în casa de alienaţi“....

Proiecte de reformă internă în Austria.—Dintr'un recent articol al deputatului socialist austriac Engelbert Pernerstorfer, publicat în „Berliner Tageblatt“, aflăm un lucru foarte interesant.

Deputatul austriac—de-altfel o figură distinsă a decrepitului parlament din Viena—spune că pe când în Germania autorităţile au interzis orice discuţie publică asupra scopurilor războiului, în Austria viaţa politică abundă de proiecte de reformă internă după război. Aceste reforme nu au apărut, ce e drept, în ziare, dar ele au fost tipărite sau circulă din mână în mână cu observaţia „tipărit, ca manuscris“. Ele au fost înaintate guvernului şi cancelariei imperiale unde sunt citite şi comentate cu atenţiune. Cele mai multe din aceste planuri şi programe de reformă sunt însă finite în spiritul reacţiunii politice. Ele nu urmăresc egalitatea naţională şi satisfacerea popoarelor asuprite, ci dimpotrivă reducerea tot mai mare a puţinilor drepturi de cari s'au bucurat şi până acuma naţionalităţile. Partidele germane s'au unit spre ex. pentru a-şi reforma programele politice, ridicând pretenţiuni nouă Se cere consolidarea hegemoniei germane, şi introducerea limbii germane ca limbă administrativă pe tot teritoriul Austriei.

Aceste reţete noi de sigur nu vor mai da bolnavului sănătatea pe care nu a putut-o dobândi în timpuri mai bune. Dar ele vor fi o nouă dovadă pentru românii inconştienţi dela noi cari tot mai speră că victoria Austro-Ungariei va fi începutul unei epoci de dreptate politică pentru naţionalităţile asuprite şi în particular pentru români.

Maghiarizarea rutenilor din Ungaria va face un nou pas prin hotărârea episcopilor ruteni uniţi de a introduce calendarul gregorian, de a înlătura alfabetul chirilic şi de-a scoate limba paleoslavă din biserică mixtă a rutenilor ungureni. În deosebire de biserică unită a românilor din Ardeal—rămăasă biserică naţională—biserică rutenească a lunecat în ultimele decenii tot mai mult pe povârnişul desnaţionalizării. În frunte cu episcopii ruteni, nişte maghiaroni înstrăinaţi de sufletul poporului, clerul rutean s'a

maghiarizat prin sentimente și în bună parte și prin limbă. Noua lor hotărâre îi rupe cu totul din comunitatea vieții slave și-i înstrăinează de viața sufletească a poporului rutean care a primit invaziunea rusă din 1914 | 1915 cu brațele deschise.

CRONICI MĂRUNTE

— Și universitatea germană din Praga (unde se știe că mai există și o universitate cehească) a cerut să i se dea o catedră de limba ungu-rească.

— Calendarul Gregorian se va introduce și în episcopia de Hajdu-dorog. După cum se știe, credincioșii din această episcopie sunt români și ruteni greco-catolici cari, fiindcă vorbesc și ungurește, au fost supuși păstoririi unui episcop numit dintre unguri.

— Cheltuielile de război ale Franței, de la începutul ostilităților până în ziua de 30 iunie viitor vor atinge cifra de 35.191.256.694. Cheltuiala pe zi se urcă la 87 milioane franci.

CRONICI APARTE

Evreii, susținătorii Austro-Ungariei.—La Viena s'a constituit o Societate politică austriacă. „Ea va fi expresia politică a păturei intelectuale din capitala Austriei” și programul ei principal e menținerea și consolidarea statului Austriac. Se pare că noua formațiune politică e întemeiată și condusă mai mult de evrei (Friedmann, Horovitz, Melul etc.) de ment care se știe că are mai mult de pierdut prin desființarea Cănaanului austro-ungar.

— O telegramă din Ottava anunță că până acuma în Canada, au fost recrutați în total 290.000 de oameni și că pierderile armatei canadiene se ridică la 43.700 de oameni.

CĂRȚI ȘI REVISTE PRIMITE LA REDACȚIE:

J. J. Rousseau: Despre contractul social sau Principiile Dreptului politic. Traducere însoțită de un studiu introductiv de N. Dascovici. Buc. Edit. C. Sfetea. 155 pg. 1.50 Lei.

I. Heliade-Rădulescu: Amintirile și impresiile unui proscrisu. P. I. Exilul. Traducere de G. O. Gârbea. Buc. Editura revistei „Comoara satelor”, 120 pg 6 Lei.

Dr. I. Nistor: Istoria bisericii din Bucovina și a rostului ei național-cultural în viața Românilor bucovineni. Ediția Casei Școalelor. Buc. 295 pg. 4 Lei.

P. Gârboviceanu: Seminarele din Țara românească. Trei cuvântări inau-gurale publicate laolaltă de—. Buc. 24 pg.

Administrația Casei Bisericii: Biserici cu averi proprii. Seria III. Buc. 337 pg.

Eroism și credință. Culegere de povestiri din războiul de azi al fran-chezilor. Un volum de 124 pag. de Iordăche Mihailescu, Institutul de arte grafice „Flacăra”. Prețul 1 leu.

Ramuri revistă politică săptămânală an I No. 9 Red. și Adm. Craiova.
Buletinul Ligii Culturale a tuturor Românilor secțiunea Plocești. An VII No. 1.

Desrobirea, revistă săptămânală. An I No. 19—20, Red. și Adm. Bu-curești, Orientului 14.

România-Mare, ziar săptămânal. An I No. 15. Red. și Adm. Bucu-reșt, Sf. Ionică 6.

Unirea, ziar săpt. An. V. No. 14. Red. și Adm. Iași.

LIBRĂRIA PAVEL SURU

85 — Calea Victoriei — 85
(vis-a-vis de Biserica Albă)

Are două secții:

I) **Librăria proprie zisă**, cuprinzând tot felul de cărți române și streine și în special de cuprins religios; tot felul de rechizite școlare. Librăria se însărcinează a procura orice carte română sau străină i s'ar cere. Autorii de cărți religioase sunt rugați să trimită librării operele lor spre a fi vândute.

II) **Secția cultului** conținând: vesminte bisericești, candel, potire, discuri, cădelnițe, icoane de tot felul simple și îmbrăcate și tot felul de obiecte bisericești făcute din stofele și metalele cele mai fine. Prețurile mai avantajoase ca oriunde.

A apărut:

ATAACUL

însemnările din războiu
ale unui soldat român din
armata Austro-Ungară

de **Cassian R. Munteanu**

Prețul lei 1.50. — A se cere la toate librăriile din țară.

Abonați, cetiți și răspândiți

„LIBERTATEA“ (DIN ARDEAL)

Cea mai bună gazetă pentru popor

Redactată de Părintele **I. MOȚA** (din Orăștie).

— Redacția și Administrația: București, Str. Fântânei 100. —

Abonamentul foii „Libertatea“ cu adaosul ei literar. Foia interesantă la un loc,
este: lei 6 pe an, lei 3 pe 1/2 an.

Toate cererile de abonament, schimbările de adrese, reclamații asupra numerilor neprimite, plata abonamentelor se vor face la Administrația revistei: Craiova, Tipografia „Ramuri”, Str. Liceului No. 5.

ABONAMENTUL:

1 an — 10 lei

!

6 luni — 5 lei